

Socjoterapia

praca z dzieckiem
agresywnym

DEFINICJA

AGRESJA - wszelkie działanie (fizyczne, słowne), którego celem jest wyrządzenie krzywdy fizycznej lub psychicznej - rzeczywistej lub symbolicznej – osobie lub czemuś, co tą osobę zastępuje.

RODZAJE AGRESJI

EMOCJONALNA

INSTRUMENTALNA

FIZYCZNA

SŁOWNNA

SPOŁECZNA

ASPOŁECZNA

PRZEMIESZCZONA

BEZPOŚREDNIA

AGRESJA

Rodzaje agresji – charakterystyka

AGRESJA:

- ❖ **EMOCJONALNA** - pojawia się wówczas, gdy dziecko przeżywa lęk lub złość (np. zostało wyśmiane przez kolegę przed całą klasą) i pod wpływem silnych emocji odpowiada agresywnie (kpina, groźba, przezwiska, ośmieszanie, plotkowanie itp.).
- ❖ **FIZYCZNA**- bezpośredni fizyczny atak na drugą osobę lub jej własność.
- ❖ **PRZEMIESZCZONA**-atak na kogoś lub coś co symbolizuje osobę, której dziecko chce wyrządzić krzywdę (np. zwierzę, młodsze rodzeństwo).
- ❖ **SPOŁECZNA**- obrona norm i wartości obowiązujących w danym społeczeństwie (żołnierz, policjant).

Rodzaje agresji – charakterystyka

- ❖ **INSTRUMENTALNA** -agresor dąży do osiągnięcia celu kosztem drugiej osoby, wykorzystując nad nim przewagę fizyczną lub psychiczną.
- ❖ **SŁOWNNA**(werbalna)- wyrządzenie krzywdy drugiej osobie poprzez atak słowny (wzywiska, ośmieszanie, przezywanie, plotkowanie).
- ❖ **ASPOŁECZNA**- wprowadza destrukcję w relacjach międzyludzkich.
- ❖ **BEZPOŚREDNIA**-w odróżnieniu od przemieszczonej- bezpośredni atak na osobę (werbalny lub fizyczny).

PRZYKŁADOWY KIERUNEK IDENTYFIKOWANIA ISTOTY ZABURZEŃ ORAZ FORMUŁOWANIA CELÓW SOCJOTERAPII

ŹRÓDŁA URAZU:

- ❖ doznawanie przemocy,
- ❖ wzrastanie w kulturze agresji.

PRZEŻYCIA I PRZEKONANIA BUDUJĄCE ZNIEKSZTAŁCONE SĄDY POZNAWCZE:

- ❖ z powodu konieczności podporządkowania się bezsilność, poniżenie,
- ❖ niezaspokojone potrzeby psychoemocjonalne,
- ❖ lęk przed obnażeniem swoich słabości,
- ❖ lęk przed odrzuceniem,
- ❖ napięcie.

MECHANIZMY ZABURZAJĄCE ZACHOWANIE:

- ❖ przeniesienie agresji na otoczenie,
- ❖ niewłaściwa interpretacja sygnałów płynących z otoczenia,
- ❖ podwójne standardy oceny zachowań (nieformalne- zachęcanie do agresji i formalne np. w szkole represjonujące agresję).

SĄDY POZNAWCZE

- ❖ NIKT MNIE NIE LUBI, BO JESTEM AGRESYWNY.
- ❖ TYLKO DZIĘKI AGRESJI JESTEM ATRAKCYJNY I MOGĘ OSIĄGNAĆ TO, CZEGO CHCĘ.

TREŚCI KORYGUJĄCE

- ❖ POTRAFIĘ ZAPANOWAĆ NAD SWOJĄ AGRESJĄ.
- ❖ MAM POZYTYWNE CECHY, KTÓRE SPRAWIAJĄ, ŻE JESTEM ATRAKCYJNY I MOGĘ OSIĄGNAĆ TO, CZEGO CHCĘ.

WYBRANE TECHNIKI PRACY Z DZIECKIEM AGRESYWNYM

DRAMA - improwizacja inspirowana przeżyciami bohaterów literackich lub historiami opracowanymi na potrzeby pracy z dziećmi.

SOCJODRAMA - głównym „bohaterem” jest grupa, jej problemy grupowe.

TECHNIKI LUDYCZNE - zabawa, gra, śmiech pozwalające podczas zajęć na odreagowanie emocjonalne.

RELAKSACJA - osiąganie stanu odprężenia (np. trening autogenny, relaksacja progresywna).

WYBRANE TECHNIKI PRACY Z DZIECKIEM AGRESYWNYM

TRENING INTERPERSONALNY nastawiony na doskonalenie umiejętności psychologicznych ważnych w kontaktach z ludźmi.

Pozwala odpowiedzieć na pytania: Jaki jestem w relacjach z innymi? Jacy są inni ludzie?, Jak mnie widzą inni?

Podczas treningu dziecko uczy się zasad komunikacji, werbalizowania swoich stanów i przeżyć, aktywnego słuchania.

Trening to proces uczenia się na podstawie doświadczeń interpersonalnych uzyskiwanych i analizowanych podczas zajęć. Jego istotnym elementem jest informacja zwrotna.

Bibliografia:

Knez R., Słonina W.-Saper czyli jak rozminować agresję. Rubikon ,Kraków 2009,

Szczepanik R., Jaros A.-Techniki socjoterapeutyczne w pracy z dzieckiem agresywnym. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016